

ХРИСТО ХРИСТОВ СЕНКО КРЪЧМАРЯ

chitanka.info

Огънят от бая време гореше и жарта тъкмо беше излязла. Метко сложи пръта на чаталите, прилегна до въртока^[1], понамести си едрото тяло, рахатът^[2] дорде да му дойде, пък се провикна:

— Айде, хаирлия да е.

Жадно отпи от бъклицата вино. Остави я, че прибърса мустака и се обърна към другите, дето край огъня бяха все наредени.

— Щом зад Караджовия камък се слънцето скрие, кат' го тръсна в тавата, месото само ще си падне.

Голям майстор на чеверметата^[3] беше и го знаеха всички тъдява. И макар през три села различен на печеното да беше адетът^[4], Мазния Метко, когат' на шиша го сложи — друго си беше. И не само на шиш, а и в пещ, и в земята — само агне или яре да има, той ще му наиде колая.

Повод си имаше Даньо и за туй на печено беше другари поканил.

Преди десет години от голяма беда бе се избавил. Рано напролет тръгнал тогава за диреци^[5] в гората. И горе под Караджовия камък, докат' край скалите минавал, що да види? Две мечета току пред него в скалата.

Зачудил се как да я струва тогава и докат' се усети — майка им ревнола, вдясно от него в гората. Заотстъпвал назад мълчешката. Отпървом тихо и бавно, но мечката стръвно го гледала, аха да му скочи. Че като отворил устата. Че кат' запял „Гльодай ма Гльодай“... Пял и вървял заднишката, бавно, бавно, бавно, че кат' търтил да бяга... Спрял се чак долу в на Молла Сали махалата.

И тогаз се зарече! Всяка година щом дойде числото — курбан^[6] да си сторва. Тоз обет един вид на Бог бе даден и силен му стана адетът. Дойде му редът и тази година, че всички с Метко начело беше извикал хаира^[7] пак да направи.

Пиха, че пяха, докат' месото да стане, ама виното, що беше Даньо, приготвил взе да намаля, а печеното тъкмо излизаше вече.

Курбана го сторваха на бунара^[8] край селото, дето Даньо преди години бе зидал и бая път до Каба — махалата, щеше домакинът да тропа. Ала без вино агнето зян ще направят. Надигна се, па се пригответи да ходи вино от къщи да носи.

— Стой бе — му рече Метко тогава.

— Ей го моя средния син с овцете тъдява. За колко с магарето до хана на Сенко ще иде.

— То туй вино там... по-добре водица да пием — рече му Даньо и всички с него бяха съгласни. Всеки го знаеше Сенко кръчмаря, че кръщава с водица виното дет' беше за продан.

Не му беше голям ханът, ама на хубаво място. От години въртеше го Сенко и бая вино там се източи. Вечер в него се сбираха чияците тука, че друго място нямаше нийде тъдява. Кусур му на Сенко намираха всички, зарад виното, ала кой да му каже, като всеки му беше в тефтера. Кога причина си найдат, а най — често без нея, сберат ли се двама, там все отиват. Хортуват си, пият, света все оправят, а Сенко важен стои зад тезгяха.

Пък и да няма пари на момента, ще платят, кога има — Сенко в тефтера ще пише.

Тъй си я караха в Мостово всички и с него никой не развали си достлука^[9].

Само Метко се палеше често, ала и той бе в тефтера и чалъм все не наидваше сгоден.

Но днес беше друго. Присетил беше се нещо и му личеше в очите.

— Кънчо! — провикна се Метко. — Ела бре, хаирсъзино^[10] неден.

Кънчо чу го, ала направи се, че другаде гледа. За по-достоверно даже скочи един овен с гегата към стадото уж да завръща. Малък бе още, ала на баща си се бе метнал дословно. Напразно хич да се блъска не щеше. А инак на всеки селяма ще стори, ще го изслуша, един вид внимателен беше. Ала работа хич недей му възлага, тъй ще ти каже и инак, от девет бунара вода ще докара, накрая пак ти ще я свършиш, че даже и драго за отказа, един вид ще ти стане.

Но на баща си тез чалъми знаеше, че трудно продава. За туй се направи, че хич го не чува.

— Кънчооооооо! — Мазен Метю взе октава нагоре. И не само високо, други нотки Кънчо усети в гласа му и като опарен подскочи. Каквато и задача да беше, разбрал бе — той ще я върши.

Замахна все пак към овена за по — достоверно и хукна към групата да чуе каква заръка баща му ще има.

— На баща си друг път тез номера недей да продаваш, че ще запалят врата ти!

— Разбра ли?!

Кънчо си знаеше: щом нещо не мине, по-добре недей да го спориш.

Разбира се, нищо не пречи утре пак да опиташ.

Усмихна се. Целият чакаше каква заръка баща му ще има.

Дръпна го Метко встрани, зашепна му нещо, връчи му две дамаджани, пусна в ръката му петте лева от Даньо и го прати към Сенко с магарето вино да носи.

— Защо му две дамаджани изпрати бе, джанъм? — още щом до въртока застана, го Даньо попита. — За една само ти съм парите приготвил.

— Ти недей му на Метко гайлето събира — сина си кат' пращам, колая аз ще му найда.

През туй време Кънчо смушка магарето Зарко, а то хич просто магаре не беше. Безброй пъти до кръчмата стояло бе денем и нощем и някак изотвътре разбираше кога натам го подкарват.

Бързо пристигнаха и Кънчо важно слезна от самара. Заметна гема^[11], магарето знаеше: тук ще стои и ще чака.

Пооправи калпака и бавно, тържествено на Сенко в кръчмата влезе. А там вече народът беше събрал се. Пак политиката бистреха — този такъв е, а другите инак.

Но пусто, че село какъвто и спор да се води, влезе ли някой мигом се спира, да се чуе за какво кой дошъл е. Един вид любознателни селяни бяха.

Кънчо премина напето, сякаш на сцена. Спря до тезгяха. Тропна двете дамаджани, извади парата и загледа Сенко в очите.

Кръчмата още притихна. Всеки зачуден бе за къде и за кой са тез дамаджани.

Някои знаеха, че на Метко синът е туй среден, ала той фукарлив^[12] бе и нямаше как за две дамаждани да е момчето в кръчмата пратил. Една да е, айде, но две — две им идваха много. Усещаха — има нещо, дет' е специално в таз работа значи.

Сенко и той на „Ф“ бе застанал. С ръцете на хълбоците, стои достолепен. Един вид стопанин. Отговорно таз тежест кръчмарска се носи.

Кънчо беше вдигнал вече нагоре главата, че ниско пред Сенко се губеше някак, с изпъната шия изду бузите и силно изрече:

— Бобайко^[13] ма прати при тебе вино да взема.

Гласът му високо отекна до ъглите даже. Разбрал, че всички го слушат се сети как баща му заръча да каже.

— Една дамаджана ми поръча бобайко догоре с вино да пълниш. И пари праща за нея, ето ги тука.

Кънчо побутна напреде парите от Даньо.

— То хубуу хортува баща ти — рече му Сенко — ала ти защо две дамаджани ми си тука донесъл?!

Сенко все още с ръцете на хълбоците, тъй си стоеше.

— Бобайко ми каза — още по-високо Кънчо допълни — както баща му беше заръчал.

— Каза ми в едната вино догоре да сложиш. А в другата да пълниш водата. Той сам после, после сам щял да ги смесва.

Гласът му звънък, момчешки бързо през цялата кръчма премина, зави се край паяжината в левия ъгъл, ала и там не запря се. Докат' не мина тезгяха, вратата отзаде и не блъсна се в бъчвите, дето Сенко наведен, засрамен, виното пълнеше вече.

Кръчмата цяла избухнала в смях бе, че всеки му беше на устата туй да го каже, ала кат' на Метко средния син никой досега не беше успявал.

---

[1] Върток — Металната или дървена дръжка на шиша за чевермето. ↑

[2] Рахат — Спокойствие, удобство ↑

[3] Чеверме — Печено агне или яре на шиш. ↑

[4] Адет — Обичай. ↑

[5] Дирек — Дървен стълб или дървена гредка. ↑

[6] Курбан — Обредна гощавка с на момента заклано животно. ↑

[7] Хаир — Добро, добрина, благочестие. ↑

[8] Бунар — Кладенец, изградено с камъни място от което се черпи изворна вода, излак. ↑

[9] Достлук — Приятелство ↑

[10] Хаирсъзин — Непрокопсаник, безделник, негодник. Разбойник. ↑

[11] Гем — Дълго въже, ремък на юзда. ↑

[12] Фукарлив — Бедяк, сиромаш. ↑

[13] Бобайко — Баща ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.